

A 2672

586 kánu.
1928-29.

A Bp. 326. sz. áról
elfogadom

Debrecen, 1929. jún 24. Tőz.

Tudományi doctori értékes a magyar
büntető perjog köréből.

Írta:

S. Magyar Mihály.

Bizálatra rendelik:

Muliroth és

Dr. Tighre Gyula professzor unoka

Debrecen, 1929. május 31

Alajdunánás, 1929.

Thurk
C. i. d. t. a. i.

Ábrás munkák:

Augyal Pál: A magyar büntető eljárás-
jog tankönyve. 1915.

Augyal-Degei-Zichy: Anyagi és alakí bü-
ntetőjog. 1927.

Balogh-Ilés-Vargha: A büntetői perrendar-
tás magyarázata. 1898.

Borcsi Endre: Hálaingos-e a Bp. 326. §-a? 1905.

Buday Zoltán: Hálaingos-e a Bp. 326. §-áról.

Fiskey Ferenc: A magyar büntető perjog tan-
könyve. 1916.

Hisz Endre: Mikor van felmentésnek helye
a Bp. 326. §. 1. pontja és mikor an-
nak 2. pontja alapján. 1901.

A Bp. 326. §-áról.

I.

Büroági perrendtartásunknak egyik látszólag igen egyszerű és könnyen érthető szakasza a 326. §, mely arról rendelkezik, hogy míg esetekben kell a bíróságnak felmentő ítéletet hoznia. Ez az egyszerűség azonban, mint értékezésemben kimutatni megkísérlem, csak látszólagos és a szakasz helyes alkalmazása tekintetében nem egyszer igen nehéz feladat előtt

áll a bíróság.

Nem az a körülmény teszi ne-
hezze e szakasz alkalmazását,
hogy a törvény nem mondaná ki
világsan, mikor kell felmentő
ítéletet hozni, hanem az, hogy a
törvény a felmentés eseteit pon-
tokban felsorolva állapítja meg,
328. §-ának utolsó bekezdésében
pedig előírja, hogy „a felmentő íté-
lben határozotlan megjelölendő
a Bp. 326. §-nak az az esete, mely
a felmentésnek alapjául szolgált.”

Itt merül fel azután a 326. §
alkalmazása tekintetében a
vita kérdés, hogy t. i. adott esetek.

ben a jelzett szakasz melik pontja alapján hozandó meg a felmentő" ítélet.

Mielőtt az idevonatkozó kérdéseket ismertetném, idézem a Bp. 326. §-át, amely a következőképen szól:

326. §. Felmentő" ítélet hozandó:

1. ha a vád tárgyává tett cselekmény nem büncselekmény, vagy ha büncselekmény ugyan, de tárgyában korábban már jogerős ítélet volt hozva;

2. ha a vád alajánál volt büncselekmény, vagy pedig az, hogy a vádlott követte el, nincs befi-

zongitva;

3. ha a büvvádi eljárás megindítását vagy a beszámíthatóságot kizáró vagy a büntethetőséget megszüntető ok forog fenn;

4. ha a vád törvényes emeléséhez szükséges felhatalmazás, kivárat vagy magánindítvány hiányzik, illetőleg a magánindítványra jogosult vizsavatató indítványát kello időben vizsavonta.

A törvény e szakaszának magyarázatát illetően különösen a következő vitás kérdések mérülhetnek fel:

a) Mikor alkalmazandó a Bp. 326. §. 1. és mikor a 2. pontja?

b.) Melyik (1. vagy 3.) pontja alkalmazandó akkor, ha a bíróság a valódiság bizonyítása címén menti fel a rágalmazással vagy becsületsértéssel vádlott egyént?

c.) Függetlő-e a Bp. 326. §-ában adott felmentési esetek vagy szükség volna-e a szakasz kibővítésére?

Ezeket a kérdéseket az alautakban fogom összefoglaló módon ismertetni.

II.

A Bp. 326. §. 1. és 2. pontja közötti választást adott esetben az teszi igen kétségesre, hogy eltérő vélemények lehetnek abban a tekintetben mi a vád tárgyává tett, a vád alapjául vett cselekmény.

Égrik vélemény szerint a vád tárgyává tett cselekmény az, amely abban a tényállásban foglaltatik, amelyet a vádló a vádlottal szemben bizonyítottának tart és amely miatt a fő tárgyaláson indokolt indítványt tesz a vádlott bűnösségének megállapítása végett.

A másik felfogás szerint a vád tárgyává tett cselekmény az, amelyet az ítélő bíróság a főtárgyaláson felmerült bizonyító adatok alapján megállapított tényállásban lefektetett.

Éz a felfogásbeli különbség okozza azután az 1. illetve 2. pont alkalmazása körüli vitát abban az esetben, ha a vádló által vitatott és a bíróság által bizonyítottaknak elfogadott tényállás nem egyezik, amennyiben az utóbbi kevesebbet foglal magában, mint az előbbi.

Ha a két tényállás egye-

zik, hogy vita nem merül fel, mert
akkor csak arról lehet szó, hogy a
bíróág az általa is bizonyított-
nak vet tényállásban megállapítja
-e a büncselekmény ismérveit
és a vádlottat bűnösnek mondja ki,
avagy - bizonyítottanak fogadja el
ugyan a bizonyítási kívánság, vád-
ló által eléje vitt tényállást, de ab-
ban nem látja büncselekmény elemeit
felismeréssel és akkor a vádlottat - mind
a két felfogásnak megfelelően - a Bp.
326. § 1. pontja alapján menti fel.*

Ha azonban a vádló által
a bíróág elé vitt tényállást a bi-

* Lásd E. id. m. 36. o.

rólag egészben nem látja elfogadhatónak, hanem a tényállást megállapítja meg, hogy abban egy vagy több a törvényben foglalt ismertető jelek közül hiányzik, a két tényállás tehát nem fed egy másikat, akkor merül fel a vitte kérdés: az t. i., hogy így esetben melyik pont alapján kell a felmentésnek történnie, az 1. vagy az 2. pont alapján?

Az első felfogás szerint — amelyet, mint alább, példák-
kal is illusztrálni fogok, a felmen-
tésnek jogalapja tekintetében

bírói gyakorlatunk is követ, — a felmentés ilyenkor a Bp. 326 §. 1. pontja szerint történik. Ennek a fel fogásának indoka az, hogy a vádló által vitatott tényállás nem csu- pára a tettet, hanem a hozzá fűződött jogi következtetést is magában foglalja, márpedig az ítélő- bíróság az ítélet indoklásá- ban külön kell, hogy válassza azt, hogy mely tényeket és mely okból tart bebizonyítottak, vagy be nem bizonyítottak* és külön kell az így megállapított ténye-

* Bp. 329 §.

Ket ismét venne jogi bírálathoz abból a szempontból, hogy beemlék a törvény által a büncselekmény létesüléséhez szükséges alkatelemek fenn-
forognak-e vagy sem (jogi következtetés).

Ha már a tények megállapí-
tásánál, (amely "tények" körébe
csupán maga a tett tartozik
és az azzal kapcsolatos kül-
ső történelmi események), - a bírósá-
g nem látja bizonyítottának
azt, amit a vádló vitat, akkor a
felmentésnek a Bp. 326. § 2. pontja
alaján kell történnie, ha el-

lemben a bíróság valami olyan,
a büncselekmény létesüléséhez szük-
séges tényelemet nem lát fennfogy-
ni, amely az ítélkezéskor követett
eljárásnál nem a tények bizo-
nyítottának vagy nem bizonyított-
nak elfogadása, (tehát a tényal-
lás megállapítása) hanem a jogi
következtetés körébe esik,
akkor a Bp. 326. §. 1. pontja alap-
ján kell a felmentésnek történnie.
Vagyis a felfogás szerint, a vád
tárgyat képező "selekmény"
mindig csak maga a tett, ha ez
bizonyított van, hogy a felmentés 1.

1 pontos lesz. É felfogás szerint itt
ugyanis a vádló által vitatott
és a bíróság által megállapított
tényállás szintén fedi egymást,
ugyanis a vádló által a vito-
tott téthez fűzött jogi követke-
tetés már nem tartozik a
tényállás körébe.

A másik felfogás szerint
ily esetben a felmentésnek a
Bp. 326. § 2. pontja szerint kell tör-
tennie. Ezt a felfogást Min. Endre^{*}
azzal indokolja, hogy maga
a törvény a Bp. 326. § 1. és
2. pontjában nem a bíró-

* id. u. 28. lap.

ság által a főtárgyalás adatai
alaján megállapított tényállást
említi fel, mint amelyre jörsz a-
báht kíván felállítani, hanem
 kifejezetten a vád tárgyaivá tett
vag a vád alajánul vet cselek-
ményt, márpedig, ha az volna a
törvényhozás célzata, hogy a
bíróág által megállapított
tényállás tekintetében állítson fel
jörszabáht, akkor a szöveg nem
vád tárgyaivá tett cselekményt,
hanem az ítélőbíróág által
megállapított tényállást tar-
talmazná; tehát maga a tör-

vény szövege világosan kifeje-
zi, hogy a felállított jogszabály
a vádló által a bíróság elé
vitt okmányokra és nem
a bíróság által megállapított
tényállásra vehető alkal-
mazásba.

Miután így a két felfo-
gást megvilágítottuk, érvei-
ket felsoroltuk, vézetünk ki-
fejtése előtt lássuk a két felfogás
közötti különbséget egy péte-
tel is megvilágítva.

Vádló vádat emel x ellen
az 1914. évi XIV. t. c. (H.) 4. § - ának

2. bevezetését en meghatározott
hatóságj közep elleni erőszak
vétsége miatt azért, mert csoport-
tosulás esetén kívül „Y” éjjeli őr
sértett, tehát a hatóság közepét,
akinek hivatalának gyakorla-
tához tartozik a körzeti záróra
betartására felvigyázni, midőn
egyeged tízkor este a körzetében
figyelmeytette őt, hogy a záróra el-
mult és a körzetből azért tá-
voznai kell, hivatalának jöprzerü
gyakorlatában erőszakkal aka-
dályozta azáltal, hogy a távozást
megtagadta és mikor a sértett

ekkor őt kivezetni akarta, a
sertettet mapától ellőkte.

A bíróság a vádlottat fel-
menti azért, mert megállapít-
ja ugyan, hogy a községi Kép-
viselőtestület 9 órában állapította
meg a községi zárórát, a város-
gyei szabályrendelet szerint
azonban a záróra 10 óra s minthogy
a községi képviselőtestület törvény-
szerűen nem állapíthatta meg
a zárórát, a záróra a községre néz-
ve is 10 óra, tehát az éjjeli őr este 10
kor nem járt még el hivatalosa
jogszerű gyakorlatában a vád-

lott kiutasítása és kivezetése
alkalmával.

Kérdés mihez pont alapján
kell történnie a felmentésnek?

Az egyik felfogás szerint eb-
ben az esetben a bíróság nem lát-
ta bebizonyítva a vádló által
vitatott azt a tényt, hogy a záróra
1/6 kor bekövetkezett, a vád tár-
gyává tett tényállás tehát nincs
bizonyítva; Következésképp a fel-
mentésnek a Bp. 326. §. 2. pontja
alján kell történnie, addig
a másik nézet szerint a
vád tárggyává tett az a tényál-

lás, hogy a vádlott $\frac{1}{4}$ 10 kor tartózkodott a kereszmban bizonyítva van, a felmentés tehát a 2. pont alapján nem törtéhetik, az hogy 9 vagy 10 óra-e a törvénytörő záróra, már a jogi következtetés körébe tartozik, tekintetben a tényállás alapján az, hogy a községi képviselőtestület 9 órában, a vármegyei szabályrendelet 10 órában állapította meg a zárórát, de hogy melyik a törvénytörő, az már jogi következtetés kérdése, hogy szintén tehát annak eldöntése is, hogy törvénytörő-e, hiva-

tása jogszerű gyakorlatában járt-e el a sértett, a törvény által megkövetelt ez a tényálladási elem fennfok-e. Ha nem fennfok, a vád tárgyává tett cselekmény nem büntetendő, a felmentésnek tehát a Bp. 326. §. 1. pontja alapján kell történnie.

Ez az utóbbi felfogás szerintem is a helyes és ennek a véleménynek indokait a következőkben kísérlem meg kifejtani:

A kérdés eldöntése annak helyes eldöntésén alapzik, hogy mit kell érteni „vád tárgyává

tett cselekmény" alatt. Zogmagában az, hogy a törvény különböztet „cselekmény” és „bűncselekmény” között azt a jelölést igazolja, hogy a cselekmény alatt magát a tettet kell érteni, de ezzel együtt sokasem azokat a hozzáfűződő ismerőket, melyek azt „bűncselekmény-nyé” teszik.

A „vád tárgyává tett cselekmény” mindig a tett maga. A törvényes tényállásokban vannak ténylegi események pl. lopásnál a dolog elvétele és vannak ok

elemek, melyeknek befolygása
nem valószínű, érzékelhető törté-
téneésben nyilvánul, hanem a törté-
téneésből, a cselekvésből levont kö-
vetkeztetés, jogi minősítés ered-
ménye, amelyekhez tehát nem le-
het a külső, fizikai történeés, a tett
megállapítása útján eljutni; ha-
nem amelyek csak a megállapi-
tott történeésnek értékelése, mi-
nősítése alapján konstataálhatók.
Így pl. az, hogy a vádlott a sér-
tetet ellökte, tény, fizikai, érzékelhe-
tő cselekmény, annak eldöntése,
hogy a sértetet hivatása jogszerű

gyakorlása közben lökte fel, az már
értékelés, minősítés és nem
érzékelés alapján dönthető el, a-
mely esetben lehet nem elegendő
a törvényes elem befolyásának
megállapításához a tény pusztán
megállapítása, de ehhez még egy
"értékelő" működés is szükséges.

Itt kell azután kicse-
mülni, hogy a belső jelenségek, bár
szintén történések, de külről
nem érzékelhetők, következő-
leg befolyásuk megállapítása
szintén nem tartozhat a tény meg-
állapítás körébe, hanem csak érté-

kelés eredménye lehet, t. i. annak, a mi fizikailag történt, bizonyos lelki jelenségekre való visszavezetése után. Az azt, mint történet, nem lehet érzékelni, hogy valaki vagyoni haszon szerzésére irányuló célszót forgatott belében, hogy jótalan eltulajdonítási szándékkal cselekedett stb. Csak azt lehet érzékelni, hogy pl. 50.000 pengőt fevert, vagy másnak a zsebéből egy pénztárcát kihuzott és elszaladt. Ez érzékelhető történet értékelése már az, mikor ennek alapján a motívumként szereplő lelki működés megállá-

pítatuk.

hiszen valamely cselekményben (külső, érzékelhető történetben) ily "értékelő" működés (jogi következtetés) után felismerhetők a törvény által meghatározott tulajdonságok, akkor az bűncselekmény.

A Bp. 326. § 1. pontja szerint akkor van felmentésnek helye „ha a vád tárgyává lett cselekmény nem bűncselekmény”, ami a kifejtések szerint azt jelenti, hogy „ha az érzékelhető factum nem értékelhető olyanak, hogy crimen-nek lehet tekinteni”.

mindenekelőtt azt a végkövetkeztetést kell levonnunk, hogy „vád tárgyává tett esemény” alatt a vádló által vitatott történeti, érzékelhető, fizikai eseményt kell érteni, valahányszor tehát ezt a bíróság is bizonyította, a Bp. 326.§.1. pontja alapján kell a felmentésnek történnie.

Yg pl. gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vádja esetében az, amit a vádlott tett a vádló szerint (25 kw. sebeséggel keltett, a sértettet elütötte) bizonyítva van, de a vádló által vitatott az a kö-

rülvény, hogy a vádlottnak tudnia kellett, mint a városban tájékozott, kiváltásos soffőrnek, hogy a zseren-csétlenség színhelye a vásárcsarnok közelében lévén, ott a nagyforgalomra tekintettel mindenre elkerülve látni kell, a bíróság szerint nem állapítható meg, a Bp. 326.§ 1. pontja szerint van helye felmentésnek, mert a vádlott soffőr tudta, ezzel kapcsolatos gondatlansága nem érzékelhető törtévéből konstatálható, hanem csupán az érzékelhető tények értékelése útján lehet erre következtetni.

Röviden: ha oly tényelemet

nem lát a bíróság megállapíthatónak a vádból, ami külsőleg érzékelhető törtévé, ami tehát a jogi következtetés alajánál szolgáló fizikai eseményhez tartozik, akkor 2. pontot, ha valamely más elemet nem lát megállapíthatónak, vagyis ha a fizikai esemény és a törvényes fogalom között nem tud logikai kapcsolatot teremteni, akkor 1. pontot felmentésnek van helye.

Így a 2. pontot felmentés kizárólag a törtévéti (érzékelhető) eseménnyel kapcsolatban, annak megbizonyíthatatlansága esetén áll meg,

azt bírói gyakorlatunk is mutatja, mert abból szintén ez a felb-
gás tükröződik vissza. Hogy csak
néhány példát említek: A Bp. 326.
§ 1. paragrafja alapján ha a bíróság
felmentő ítéletet, ha igazsádság
miatti vád esetében az ítélet
a felmentés alapján, hogy vádlott
a megszerzett dolgok lopott volta-
ról nem tudott.^{*} (Sikri működés)

A Bp. 326. § 1. paragrafja alá tarto-
zik az okból való felmentés,
hogy a büntetvényezés nem volt
hatályos.^{**} (Értékelés)

x Angyal-Szépé-Zekery: 179. (Bjt. LXXI. II. c.)

x x U. o. 180. l.

Az árdra^gító vízszélésokról
szólv' 1920. évi XV. t. c. 1. § 1. pontja
alajján árdra^gító vízszélés miatt
emelt vád esetében szándékosság
illetőleg nyerészkedési célzat nem nem
állapíthatósa indokából ezen az ala-
pon van felmentésnek helye (Bp.
326. § 1. p. alajján)* (- lelki működés).

A Bp. 326. § 1. pontja alajján
történik a felmentés szándék hiá-
nya miatt. (Bjt. LXXVII. 65.) (lelki működés).

Künybeli tévedés miatt a Btk.
82. §-ára alapított felmentés nem
a Bp. 326. § 2. pontja, de a Bp. 326. §

* LXXIII. 82. l. (L. Angyal-Szépé-Zsbery 180. l.)

1. pontja alá tartozik.*

Ugy véljük, hogy a felhozott példákkal sikerült bizonyítani azt, hogy az általunk körvonalozott felfogás a helyes a Bp.

326.§. 1. és 2. pontjának ipcu ne-
vezén eldönthető alkalmazási
tere tekintetében.

III.

Ugyen érdekes kérdés a Bp.
326.§-ának alkalmazásánál
az a kérdés is, hogy ha rágalma-
zás vagy becsületsértés miatt
emelt vád esetén a vádlottnak rike-

* Bjt. LXXX. §. 1. (Magyar-kegy. Zs. 190. l.)

rül a valóság bizonyítása, melyik pont alapján van felmentésnek helye, azon a címen, hogy avad tárgya'vá tett cselekmény nem büncselekmény, tehát a Bp. 326.§ 1. p. alapján, vagy azon a címen, hogy ez büntethetőséget megszüntető ok, tehát a Bp. 326.§ 3. pontja alapján.

Emek a kérdésnek az eldöntéséhez mindezekelőtt annak a megvitatása szükséges, hogy az állított vagy hirtelt tény valótlansága tényálladéki elem e vagy sem? Ha tényálladéki elem, hog a valóság bizonyítása

egy tényálladási elem hiányát
mutatja, tehát akkor az a helyes
álláspont, hogy a Bp. 326.§ 1. paragrafja
alján kell a felmentésnek
történnie, ha elemben nem tény-
álladási elem a valótlanság,
hogy a felmentés helyesen a 3. p.
alján kell, hogy történi.

Az kétségtelen, hogy így
vitásá teszi a kérdést, hogy a
tényálladék nem egy, hanem
két törvényszakaszban van be-
fektetve - (hat. i. a valótlanságot tényál-
ladási elemként elfogadjuk). -

Hogy pl. a rápalmazásra

még az 1914. XII. t. c. 1. §-ában és 16. §-ában. Az 1. §-ban van a tényálladék egyik felé (ahy ténynek valószínű más előtt való állítása vagy híresztelése, mely valóság esetén az illető ellen büvvádi vagy fegyelmi eljárás megindításának oka lehet vagy pedig őt közmegebetésnek tenni ki), a 16. §-ban pedig implicito a másik felé, (hoogy az a tény valótlau legyen).

Ha sikerül megindokolni, miért szükséges a szétválasztás, jöllehet a 16. §-ban foglalt körülmény is a tényálladékhoz

tartozik, akkor a Bp. 326. §. 1. pontjának alkalmazása mellett állás-foglalás helyesége is igazolva van.

2 szétválasztásnak az az indoka, hogy a 16. §-ban implicité benne lévő tényálladási elem - a valótlanság - a célzerűségi szempontok alapján alkotott eljárási természetű rendelkezések folytán csak feltételesen, bizonyos perjogi körülmények beforgása esetén jön tekintetbe, mint ilyen.

A rágalmarzó tényállítás ugyanis az 1914. évi XVI. sz. pontjából, annak perjogi rendelkezései

folytán csak akkor tekinthető való-
nak, ha a vádlott által az 1914. évi
XIV. t. c. (H.) 53. §-ában meghatározott
határidő alatt előterjesztett indít-
vány folytán lefolytatott bizonyí-
tási eljárás alapján annak való-
sága bizonyítást nyert. Amennyi-
ben a vádlott ilyen indítványt elő-
nem terjeszt, a bíróság nem jöhet
ez irányban bizonyítási eljárást
lefolytatni (s amennyiben azt
még is lefolytatná, az semmiesnek
tekinthető és annak eredménye
figyelembe nem jöhet.)

Ebből következik, hogy az

állított tény valósága csak így előírt feltételek fennforgása mellett lefolytatott bizonyítási eljárás esetében vizsgálható, következőleg a valótlanság, mint tényálladási elem csak ilyen körülmények esetében jöhet figyelembe.

A különválasztás tehát azért szükséges, mert a valótlanság nem mindig, hanem csak feltételesen, akkor tényálladási elem, ha a valóság bizonyítására irányuló eljárás a per során lefolytatatik. Ha azonban ez megtörténik, akkor tényálladási elem a valótlanság

is, következőleg ennek hiánya eset-
tén a büncselekmény hiányzik. Ez a
Nuria állandó gyakorlata is ebben a
kérdésben arra figyelmeztet, hogy a
Bv. 16.§-a értelmében a valóság bi-
zonyítása kizárva a vádbeli
büncselekmény megállapíthatását,
adott esetben tulajdonképpen bünc-
selekmény hiánya fog fogadni,*
mért is a felmentés a Bp. 326.
§. 1. pontjára alapítandó.

Ez az álláspont a Nuria is-
mételt állásfoglalása folytán bi-
rói gyakorlatunkban általánosan
elfogadott, mért is a kérdésnek in-

* Büntetőjog tára 1920. évf. (LXXV. kötet) 78. l.

— L. Kir. Kuria 1922. B. I. 1920. 12. Tatabánya.

kábel elvi, mint praktikus szempontból van immáron jelentősége.

— — —
IV.

A Bp. 326. §-ával szemben felvethető az a kérdés: nem tekinthető-e bizonyos vonatkozásban hiányosnak ez a törvényszakasz?

A Bp. 326. §-a ugyanis nem sorolja fel a felmentés alapjául azt az esetet, ha határozottan be van bizonyítva a vád alapjául vett bűncselekmény, de az

is be van bizonyítva, hogy azt nem a vádlott, hanem a per keretén kívül álló ismert vagy ismeretlen személy követte el.*

Az nem vitás, hogy a jelenlegi szövepezés mellett a felmentésnek így esetlen a Bp. 326. §. 2. pontja alapján kell történnie, de viszont az is bizonyos, hogy ha a Bp. 326. §. 2. pontja alapján történt a felmentés, akkor az indokokban sem lehet arra hivatkozni a bíróságnak, hogy be van bizonyítva, hogy a vád alapján vett füvselekményt nem a vádlott, hanem más követte el,

* V. ö.: Budapesti: Felügyelő a Bp. 326. §-áról.

mert ha ezt tenne, akkor az
ítélet indoklása ellentmondana
a rendelkező résznek, miáltal a
bíróság a Bp. 384. § 10. §-ában meg-
határozott és e § utolsó bekezdése
értelmében mindig hivatalból
figyelembe vevendő alakí-
ségi okot valószínűsítana, meg, így eset-
ben az indoklásnak is aszerint
kell tehát történnie, hogy nincs
bebizonyítva, hogy a selekciót
a vádlott követte el.

Így körülmények közt fel-
vetődhet a kérdés: helyes-e így
az ítélet? Mert, a vádlottra nem

közömbös, hogy őt milyen mértékben
mentik fel. Igaz, hogy büntetést sem-
miképpen nem szenved, de a felmen-
t és okához képest aránytalanul
vagy aránytalan, teljes mértékben vagy
részben jut társadalmi tekintélyhez
és közbecsüléshez. **

Az kétségtelen, hogy a vádlott-
ra nézve nem közömbös, hogy
milyen alapon mentik fel a vád
alól. A kérdés csak az, hogy vagy
egyáltalán mód arra, hogy jog-
rendszerünk egyébb elveinek
figyelembe vétele mellett a vád-
lottnak ez az érdeke honosítsa-

* Buday Z. írt. Értékesítés (272. p.)

sék.

Annak a körülménynek ugyanis, hogy a bíróság megállapíthatja azt, hogy a tettet nem a vádlott követte el, akadály van a Bp. 1. §-ában kifejtett abban az esetben, hogy bünyvádi eljárásnak csak vád alapján van helye. A vád kétből áll: a tettet, amely elkövetetett és a személyt, ki azt állítólag elkövette, kell megjelölnie. Ezen a kereten belül kell tehát az egész bünyvádi eljárásnak megtörténnie és így a bíróságnak sem lehet ezen túl mennie, mert a bíróságnak

csak az a feladata, hogy olyan értelemben hozzon a vád tárgyában határozatot: be van-e bizonyítva a vád vagy nincs.

És továbbmenvé, ha a bíróság megállapítaná, hogy a vádbeli tettet nem a vádlott követte el, ez szükségképen annak megállapításával járna együtt, hogy más, a büntvádi peres kívül álló ismert vagy ismeretlen személy a tettes. Következésképpen tehát a bíróság megállapítaná oly személy büntőnépét, aki ellen vád nem emeltetett, ennek

pedig a Bp. 384. §. 11. pontja-
ban foglalt semmirep leme
az eredménye, figyelemmel
arra, hogy valakinek bünteté-
re törvénykerüi vád nélkül al-
lapított meg.

Mindettől pedig az kö-
vetkezik, hogy „bármi legyen is
a bíró egyéni vélekedése a tetts
szewélyét illetőleg, bármennyire
meg legyen is győződve a vád-
lott ártatlanságáról, sem
az ítélet rendelkező részében,
sem annak indoklásában
nem mondhat ki többet,

miut hogy nincs bebizonyítva,
hogy a vádbeli cselekményt a
vádolt követte el. " *

Mindezekből az tűnik ki,
hogy a Bp. 326. §-át egy újabb
rendelkezéssel meptoldani feles-
leges volna, mert a felmentésnek
oly eshetőségeiről, amely jogilag
kizárt (Bp. 384. § II.), a törvény egyéb
intézkedései folytán lehetetlen,
nem szükséges intézkedni.

Ami a vádlott rehabilitáció-
ját illeti, ezt azért a bíróság
mepadhata neki-véleményem

* Borsó S.: Hiányos-e a Bp. 326. §-a? (12. l.)

szerint nem ugyan akkor, amikor ítéletek indoklásában megállapítja, hogy mit vesz bizonyítottanak (tényállás), hanem mikor a tényállás megállapításának alajául szolgáló, a perben felmerült bizonyítékokat sorolja fel (bizonyítékok mérlegelése).

Mert az kétségtelen, hogy a bíróság azt a ténymegállapítást, hogy a vádlottal szemben nincs bizonyítva az, hogy a vádbeli tettet elkövette volna, indokolni köteles, amennyiben ki kell fejtenie azt is, hogy

azonon be nem bizonyított ténye-
ket, midőn tartja be nem bizo-
nyítottaknak (Bp. 32. §), az itéle-
tűnk ebben a részében pedig meg-
van a lehetőség arra, hogy a vád-
lott rehabilitációját szolgáló ada-
tok ismertessenek, mert az, hogy
másra vonatkozó bizonyító ada-
tok a per során bizonyítékul
fel ne legyenek használhatók,
a Bp.-ben nincs sehol sem ki-
mondva, csupán a másnak bü-
nösségére vonatkozó ténymegál-
lapítás, tehát e bizonyítékokból
vont következtetés terjedelme

—57.—

van a fentiek szerint kor-
látozva.

— . —

RECEIVED
1963
JAN 10 1963
RECEIVED